

tömyyttä kurjiin asunto-oloihinsa, vaan asuu perin tyytyväisenä. Sellaisen ajatuksen esittäminen siltä taholta osoittaa vain kuinka vähän pikkuporvarilliset naiset kykenevät seuraamaan työväen jokapäiväisiä taisteluita ja ponnisteluja. Tämän rouvan lausunto pisti noskelaistenkin naisten sisulle siksi paljon, että Sepällä nousi ja torjui väitteen.

Mutta aivan toinen asia on sitten se, miten niitä esityksiä, joita naisten asuntopäivilläkin tehtiin ja suunniteltiin, ajetaan saada toteutetuksi ja kuinka läheisenä aikana. Mitä mahdollisuuksia on olemassa niiden toteuttamiseen juuri näinä läheisimpinä vuosina ja näinä päivinä?

Kaikki suunnitelmat ratkaisee rahakysymys. Mutta kiinnittäkö kokouksen osanottajat siihen kysymykseen päähuomiona? Valitettavasti ei.

Kaikki kokouksen edustajat pauhasivat vain siitä, miten huoneustoissa mikin kappale, esine tulee olla järjestetty, jotta se olisi mukavaa j.n.e. Se oli mielikuvilla leikkimistä, jolle kaikelle elävä elämä antaa korville molemmille poskille. Mutta sellainen puhuminen ja "toivominen", jota kokouksessa esiintyi, on ominaista pikkuporvarillisille ihmisille.

Säätyneis tuntevia luonnollisestikin naisten asuntopäivien osan ottajat olivat. Se ilmeni niin selvästi, kun tuli kysymykseen palvelijalle oman huoneiston varaaminen, sekä josko on tarpeellista rakentaa niihin pieniin "miellyttäviin ja hauskoihin" rakennuksiin saunaa, vai tyydyttäväkö yhteisäunat rakentamiseen?

Mitä palvelijain huonekysymykseen tulee, olivat nämä rouvat siinä vähän kahden vaiheilla, annetaanko palvelijalle omaa huonetta vai ei. He eivät jakaneet eivätkä voineet nähdä

no- ja maailmankatsomuksensa nojalla ollenkaan oman kynnyksensä ulkopuolelle. Eräiden mielissä kunnitteli sosialistinen yhteiskunta, sekin kovin epämääräisenä. Silloin ei tarvita eikä voida pitää palvelijaa. Mutta pikkuporvarillinen vaisto ja kärsiväisyys tuli ja ratkaisi tämänkin kysymyksen. Useiden puhevuoroista kävi näet selvälle se, että heidän elämänsä ei tule lähiaikoina paranemaan, vaan huononemaan. Se tekee heille palvelijan pitämisen vaikeaksi. Eivät voi pitää mahdollisesti kuin päivätyöläisenä. Mutta jos sattuisi olemaan rakennuksessa ylimääräisiä huoneita, niin yhden voisi sitten vuokrata palvelijalle asunnoksi. Kas, noin pikkuporvari, jota suurpääoman omistaja kiristää kaikella tavalla, löytää itelleen ratkaisun, miten hän voisi riistää sitä työläistä, jota hänen säätyneisensä mukaan eläen pitäisi koettaa pitää a-punaan tavalla tai toisella. Kun tätä esitystä tehostettiin kokouksen osanottajien taholta erinomaisesti, jota se epäilemättä pikkuporvarien näkökannalta katsoen onkin, kuului yli salin, kokousta seuranneiden puolelta, erään työläisnaisen lausunto: "Menkää itse sinne vinnille asumaan."

Niin vastasi siihen selvällä luokkajärjellä varustetun työläisnaisen järki. Ehkä tuo lausunto oli entisen palvelijan, joka oli aikoinaan saanut asua jossain työläisnurkassa palveluksessaan jotain hyvinkin arvossa pidettyä "herrasväkeä."

Mutta mitä sanoivat nämä kokouksessa virallisina edustajina olleet osastojohdajat? He olivat aivan vai. Vielä entinen palvelijatar Miina Sillanpää teki sen, että hän poistui kokoushuoneesta silloin, kun palvelijain asunto-oloista rouvat keskustelivat. Miten tätä palvelijattaret ym-

kin lehtemme Canadan toverittaret. Toveritar on teidänkin lehtenne, sillä tällä mantereella ei ole muita vallankumouksellisten naisten äänenkannattajia joilla olisi tilaa työläisnaisen pöydällä.

✦ ✦ ✦

Innostumaan urheiluun.

Ihailua herättää se toimintainto, joka ilmenee kaikella tavalla Suomen työläisnaisen keskuudessa. Sitä osoittaa m. m. juuri Suomesta saapunut naistyöläisten äänenkannattajan näytelä. Lehden ensimmäisen kirjoituksen loppulauseissa sanotaan:

"Emme ryhdy tässä ollenkaan todistelemaan työläisnaisen voimisteluun tarpeellisuutta. Se on jokaiselle tehtävällä ahertavalle luokkatietoiselle työläistyölle selvä. Lujasti luottaen siihen, että "Työläisnaisen Urheilulehti" saa koko luokkamme jaksamattoman kannatuksen osakseen, lähemme kantoiselle taipaleellemme varmana siitä, että tällä tavalla osallistamme palvelemme työväenluokan suurta asiaa, jouduttamme sen pikaisiin vapautumisiin. Henkisesti ja ruumiillisesti voimakas työväenluokka on päämäärämme."

Mitä arvellette tämän maan suomalaiset työläistyöt, ikö meidän myöskin olisi ajateltava tätä puolta asiaa? Ruumiillinen kehitys henkisen kehityksen rinnalla! Eikö tosiaan meidänkin olisi sopiva jättää muut turhat ajanvietteet vähemmälle ja alkaa perustaa enemmän naisvoimisteluseuroja ja yhtyä jo elossa oleviin seuroihimme. Tanssin sopisi jättää hie- man vähemmälle ja samalla aikaa voitaisi hankkia ruumiinliikuntaa jär-

jestelmällisen voimistelun kautta. Saataisi punaa poskiin, kauneutta vartaloon j.n.e. eikä tarvitseisi käyttää keinotekoisia viehättävyyssuhteita lainkaan.

Mekin voimme sanoa sitten samalla tavalla:

"Henkisesti ja ruumiillisesti voimakas työväenluokka on päämäärämme."

Toverittaren voitaisi laittaa myös jonkinlainen urheiluosasto, jossa voitaisi tuoda ilmi sitä alaa koskevia ajatuksia ja asioita. Kirjoitakaapas joskus tästäkin kysymyksestä, varsinkin sellaiset toverittaret, joilla ilmenee asiaan innostumista ja sen alan jonkinlaista tuntemusta.

Innoatusta urheiluun, terveydenhoitoon, siis aina ja kaikella tavalla tähdäten luopuliseen päämäärämme, työväenluokan voittoon.

✦ ✦ ✦

Karjalan kansaa avustamaan

Paljon on puhuttu kauniista Karjalasta "ihanteiden ihmemaasta." Jokainen suomalainen lapsi on koulussa laulanut ihania Karjalan ylistyksiä jo silloin kun "kaunis Karjala" vaikeröi riistajaluokan vallan alaisena. Karjalan KAUNEUTTA ylistettiin, mutta ei voitu ylistää Karjalan kansan VAPAUTTA. Nyt on tämä kaunis maailmankolkka vapautunut, vihdoin sen kansa saa "takoa onnen Sampoa." Karjalan raatajarahvas katsoen vapauden nousevaan aurinkoon urastaa ja ahertaa työssä ja toimesta Neuvosto-vallan isällisen holhouksen turvassa.

Mutta heillä on vielä omat vaikeu-

LIIKKEENHOITAJAN NURKKA

Toverittaren lukijoille ja asiamiehille

Elämän tarkoitus on muuttaa maailma—LUODA SE UDESTAAN.

Se on nyt tullut työläisten tehtäväksi. Toiset sitä eivät tee edestämme. Se työ ei ole kirottua palkkutyötä. Se on vapaata luomistyötä. Siinä on oikea elämäntyö. Siinä työssä raivataan korkea, kuokitaan, kynnetään ja kylvetään sekä aikanaan korjataan sato kättemme töistä!

Muistakaamme, että nyt elämämme työn vainiolla on parhaillaan kevät-kiireiden aika kaikissa maissa. Toimeen siis!

Älkäämme rittisäkään odotelko parempia säitä. Kullakin säällä on omat työnsä ja aina omat kiireensä.

Tuhma tuumii: "mitä tässä vielä osaa urastamaan, pusketaan sitten kun tulee aika eloa korjata". Mutta jos toisetkin sen mukaan tekisivät, niin huonoatipa kävisi elonkorjuussa.

Korjuusaika tulee kyllä aikanaan, mutta missä kunnossa silloin on vainiomme?

Vaikka silloin itsemme näännyksiin ponnistaisimme, paljonko se auttaisi, ellei kevätkiireistä ole jo huolta otettu.

Muistakaamme, että jokaisesta näistä kalliista päivästä on tili tehtävä silloin kuin korjuusaika niistä tulee julkitodistamaan.

Ja vielä muistakaamme toveruuden käsky:

Rakasta tovereitasi enemmän kuin itseäsi, ja työväen asiaa ylitse kaiken, enemmän kuin mitään, mikä sinulle kalliista on!

Levittämällä TOVERITARTA ja TOVERIA tehoisasti teemme täällä varmasti paraata satoa tuottavan kylvön työväen luokkavainiolla. Siis innolla kaikki toimintaan!—Toveruudella,

TOVERITTAREN LEVITYSOSASTO, Box 99, Astoria, Oregon.

märtävät? Ei suinkaan muuten, kuin siten, että M. S. siinä seurassa ja nykyisessä asemassaan olevana häpeää sitä, että hän on ollut joskus palvelijana. Tekikö hän kokouksesta poistumisen, joko tietoisesti tai tietämättään, se ei muuta asiaa tilaa ollenkaan. Sillä siinä tilaisuudessa oli juuri hänen pitänyt nousta puolustamaan palvelijain ihmisoikeuksia. Antamalla tapahtua oman luokkansa

jäsenten polkemisen ja alentamisen, ilman, että sitä nousee vastustamaan, on oman luokkansa asian petteämistä ja kavaltamista, ja siirtymistä vihollisten puolelle, niiden puolelle, jotka työväenluokan vapautuksen asiaa vahingoittavat, ja sen luokan jäseniä tehoittavat.

Mutta työläisten "vihtasaunoista" rämä noskelaisten johtajanaiset eivät taaskaan puhuneet mitään. Eivät suutaan avanneet siitä, että työläisnaisella täytyy olla yhtä hyvä oikeus astua niihin "herrasvien", saunoihin kuin kellä professorin rouvalla hyvänsä, ja että se tilaisuus on nyt heti järjestettävä. He visusti väkenivät. Ehkä heidän "sivistynyt" luokkavainiensa tunsivat jonkunlaista epämieluisuutta siinä, että todellakin "sivistymätön" työläisnainen, joka ei osaa sivistyneesti puhua ja esiintyä, astuu samaan saunaan, jossa HE ja nämä professorien rouvat kylläkin osavat esiintyä "epäsointua" synnyttämättä.

Mutta miten niitä uusia rakennuksia, niihin kuuluvine saunoine, loke- roineen ja komeroineen rakennetaan, siihen kuten jo olemme aikaisemmin viitanneet, kokous ei kiinnittänyt huomiotaan. Siitä puolesta ei kylläkään keskusteltu, mutta eräissä esitelmässä siihen viitattiin ja hyvin painoatavasti.

Asuntoreformisti, Sosialihallituksen ylitirehtööri, E. Bök, esitelmässään siitä finanssikysymyksestä mainitsi. Hän m.m. lausui: että "tarvitaan yritteliäisyyttä ja ennen kaikkea rahaa. Valtio on tosin tähän saakka antanut pulakauden avustuksia, mutta niitä ei voitane kovin kauan jakaa. Olisi sentähden kiinnitettävä mitä suurinta huomiota rahakysymykseen".

Hänen lausuntonsa merkitsee siis sitä, että ellei saada rahaa, niin kaikki koko homma jää tyhjiin.

Ja minkälaiset ovat sitten rahan-saantimahdollisuudet meillä ja miten halukkaita rahamiehet ovat sijoittamaan rahojaan rakennusteollisuuteen? Siitä antoi äskettäin Hels. Sanomat 15. 5. olleessa numerossa, tunnettu rakennusmestari, hra Yrjö Similä mitä selvimmän todisteen. Hän m.m. kirjoittaa, että "pääomanomistaja lausuu: rahojen sijoittaminen rakennuksiin ei kannata, toiselta taholta saa parem-

Kiirehtikää lähettämään tilauksia!